

دانشکده طب سنتی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

رساله

جهت دریافت درجه دکترای تخصصی Ph.D. طب سنتی

عنوان

**بررسی اثر کمکی فراورده پوست انار *Punica granatum*
L.(peel) بر علایم بالینی بیماری کولیت اولسراتیو**

اساتید راهنما

دکتر محمود خدادوست

دکتر حمید توکلی

اساتید مشاور

دکتر لطیف گچکار

مهندس محمد کمالی نژاد

نگارش

دکتر محمدعلی کمالی

چکیده فارسی

عنوان: بررسی اثر کمکی فراورده پوست انار *Punica granatum L. (peel)* بر علائم بالینی بیماری کولیت اولسراتیو. مقدمه: کولیت اولسراتیو نوعی بیماری التهابی روده است که بروز و شیوع آن در دنیا و ایران رو به افزایش است. به دلیل اتیولوژی چند وجهی بیماری، گرانی و عوارض داروهای مورد استفاده در درمان آن، بکارگیری طب مکمل و توصیه‌های طب سنتی ایرانی می‌تواند راهگشای مناسبی در کاهش آلام مبتلایان به این بیماری باشد.

هدف: ارزیابی اثر بخشی شربت پوست انار در کاهش شدت علائم بالینی بیماری کولیت اولسراتیو است.

روش اجرا: این مطالعه به صورت کارآزمایی بالینی دوسوکور بر ۷۸ بیمار مبتلا به کولیت اولسراتیو انجام شد تا با مصرف دارو یا دارونما (۸ سی سی روزانه منقسم در دو دوز، به مدت ۴ هفته، خوراکی و یک ساعت قبل از غذا بعنوان یک داروی کمکی علاوه بر داروهای روتین ویژه بیماری کولیت اولسراتیو) تحت درمان قرار گیرند. بیماران از نظر تغییر در شدت علائم بالینی، پاسخ دهی به درمان و رابطه مزاج با بیماری کولیت اولسراتیو مورد ارزیابی قرار گرفته و به مدت ۱۰ هفته پی گیری شدند (شامل یک دوره درمان چهار هفته‌ای باضافه یک دوره بدون درمان شش هفته). ابزار جمع‌آوری اطلاعات شامل پرسشنامه سنجش علائم بالینی لیختیگرو فرم تعیین مزاج بود.

نتایج: در این مطالعه بیماران در دو گروه دارو و دارونما از حیث نوع داروی مصرفی، طول مدت بیماری، ناحیه درگیری کولون، سن و جنس از نظر آماری تفاوت معنی‌داری نداشتند ($P > 0.05$). در پایان هفته ۴ مطالعه پاسخ به درمان در گروه دارو (۴۱/۱ درصد) بیش از دو برابر نسبت به گروه دارونما (۱۸/۲ درصد) بود ($P = 0.05$). از حیث تغییرات در علائم بالینی بیماران بعد از ۴ هفته درمان، بی‌اختیاری مدفوع، نیاز به داروی ضد اسهال و احساس بهبودی حال عمومی در گروه دریافت‌کننده شربت انار به طور معنی‌داری نسبت به شروع درمان کاهش یافت. به ترتیب: ($p = 0.03$)، ($p = 0.01$)، ($p = 0.001$). در گروه دارونما تنها شاخص احساس بهبودی حال عمومی معنی‌دار شد ($p = 0.02$). در هفته ۱۰ در مقایسه با هفته پایه کاهش بی‌اختیاری مدفوع و بهبودی حال عمومی در گروه دریافت‌کننده دارو معنی‌دار باقی ماند، به ترتیب: ($p = 0.03$ و $p = 0.01$). اما در گروه دارونما فقط بهبودی حال عمومی معنی‌دار باقی ماند. ($p = 0.004$). بیماران با مجموعه مزاج گرم (گرم، گرم و خشک، گرم و تر) نسبت به بیماران دارای مجموعه مزاج سرد (سرد، سرد و خشک، سرد و تر) در گروه آزمودنی، پاسخ بالینی معنی‌داری نشان دادند ($P < 0.05$). این پاسخ در گروه دارونما معنی‌دار نشد ($P > 0.05$).

بحث و نتیجه‌گیری: در بیماران مبتلا به کولیت اولسراتیو شربت پوست انار (به عنوان یک داروی کمکی) نسبت به دارونما تاثیر بهتری بخصوص در بهبودی علائم بالینی را نشان می‌دهد و درمان با این فراورده طب سنتی می‌تواند در کاهش علائم بیماری موثر باشد.

واژگان کلیدی: کولیت اولسراتیو، انار، طب سنتی ایران، مزاج.

Abstract

Title: Evaluation of effect of *punica granatum* L. (peel) as a supplement on clinical manifestations of ulcerative colitis disease.

Introduction: Ulcerative colitis is an inflammatory bowel disease, incidence and prevalence in the world and Iran is growing. Due to the multifaceted etiology of the disease and the high cost and side effects of drugs used to treat the disease, The use of alternative medicine and Iranian traditional medicine advices can be helpful in reducing the suffering of patients with this disease.

Purpose: To evaluate the efficacy of Syrup of pomegranate peel in reducing the severity of clinical symptoms of ulcerative colitis disease.

Methods: In a double – blind randomized clinical trial, 78 patients with ulcerative colitis were enrolled and treated with either Drug or placebo (8 ml, B.I.D, 4 week, orally, one hour before meal as a supplement In addition to routine therapy). Patients for changes in the severity of clinical symptoms, response to treatment and relationship between temperament and ulcerative colitis disease were evaluated and followed for 10 week (including a four-week treatment period plus a six-week period without treatment). Data collection tools include Lichtiger Colitis Activity Index (LCAI) questionnaire for evaluation of clinical symptoms and a temperament evaluation form.

Results: In this study, patients in both drug and placebo groups in terms of the type of drug, duration of disease, colon conflict region, age and gender was not significantly different ($p > 0.05$). At the end of week 4 of treatment, response in the placebo group (41.1%) more than doubled compared to placebo (18.2%), ($p=0.05$). In terms of changes in clinical symptoms after 4 weeks of treatment, fecal incontinence, need for anti-diarrheal medication, and improvement in general well-being in the group receiving Syrup of pomegranate peel significantly decreased compared with baseline. Respectively $p=0.03$, $p=0.01$, $p=0.001$. In the placebo group only improvement in general well- being Index was significant ($p=0.02$). At week 10 compared to baseline, decreased fecal incontinence And general well-being improvement in the group taking the drug remained significant Respectively: ($p=0.03$, $p=0.01$) But in the placebo group remained significant only improvement in general well-being ($p=0.004$). Patients with warm temperament including (warm, warm and dry, warm and moist) than those with cold temperament including (cold, cold and dry,

cold and moist) in the drug group showed significant clinical response ($p < 0.05$). The response in the placebo group was not statistically significant ($p > 0.05$).

Conclusion: In patients with ulcerative colitis, syrup of pomegranate peel (as an adjuvant) better than placebo effect, particularly in the improvement of clinical symptoms and Treatment with this product of traditional medicine can be effective in reducing the symptoms of the disease.

Keywords: Ulcerative colitis, Pomegranate, Traditional Iranian Medicine, temperament.